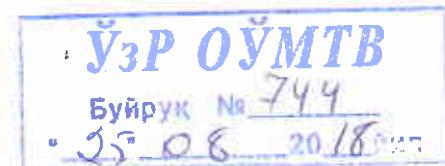

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги

**5110500-География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим
йўналишининг малака талаблари**

Тошкент

СЎЗ БОШИ

1. ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН ВА КИРИТИЛГАН:

- Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълимини ривожлантириш маркази;
- Тошкент давлат педагогика университети.

2. ТАСДИҚЛАНГАН ВА АМАЛГА КИРИТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгашнинг 201 ____ йил «____» _____ даги ____ - сонли йигилишида маъқулланган.

3. ЖОРӢЙ ЭТИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги.

Мазкур малака талабни Ўзбекистон Республикаси худудида расмий чоп этиш хуқуқи Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлигига тегишилдири.

МУНДАРИЖА

T/p		бет
I.	5110500-География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи	1
1.1.	Кўлланиш соҳаси	1
1.2	5110500-География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим йўналиши бўйича касбий фаолиятлари таснифи.....	2
2.	5110500-География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар.....	3
2.1.	Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар.....	3
2.2.	5110500-География ўқитиши методикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари.....	4
3.	5110500-География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режаси фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар.....	5
3.1.	Ўқув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар	6
3.2.	5110500-География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми	7

1. 5110500-География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим йўналишининг умумий таснифи

5110500 - География ўқитиши методикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар тайёрловчи олий таълимнинг ўкув режа ва фан дастури асосида амалга оширилади. Фан дастурларининг назарий ва амалий машғулотларини тўлиқ ўзлаштирган, якуний давлат аттестациясидан муваффақиятли ўтган шахсга «бакалавр» малака(даражаси) ҳамда олий маълумот тўғрисидаги давлат намунасидаги расмий хужжат(лар) берилади.

Ўкув режа ва фан дастурининг меъёрий муддати, ўқиш шакли ва мос малака(даражаси) 1-жадвалда келтирилган.

1-жадвал

Ўкув режа ва фан дастурининг муддати ва битирувчиларнинг малака (даражаси)		
Ўкув режа ва фан дастурининг номи	Малака (даражаси)	Ўкув режа ва фан дастурини ўзлаштиришнинг меъёрий муддати
Бакалавриатнинг ўкув режа ва фан дастури	Бакалавр	4 йил

1.1. Кўлланиш соҳаси

1.1.1. Олий таълимнинг ушбу малака талаби **5110500-География ўқитиши методикаси** таълим йўналиши бўйича олий маълумотли бакалаврлар тайёрлаш ўкув режа ва фан дастурларининг ўзлаштирилишини амалга оширишда Ўзбекистон Республикаси худудидаги барча олий таълим муассасалари учун талаблар мажмууни ифодалайди.

1.1.2. Олий таълим муассасаси мазкур бакалавриат таълим йўналиши бўйича кадрлар тайёрлаш ваколатига эга бўлганда малака талаб асосида ўкув режа ва фан дастурларини амалга ошириш ҳукуқига эга деб ҳисобланади.

1.1.3. Малака талабнинг асосий фойдаланувчилари:

– мазкур таълим йўналиш бўйича фан, техника ва ижтимоий соҳа ютукларини ҳисобга олган ҳолда ўкув режа ва фан дастурларини сифатли ишлаб чиқиш, самарали амалга ошириш ва янгилаш учун масъул олий таълим муассасаларининг профессор - ўқитувчилари;

– таълим йўналишининг ўкув режа ва фан дастурларини ўзлаштириш бўйича ўкувтарбия фаолиятини самарали амалга оширувчи барча ходимлари ва талabalari;

– ўз ваколат доирасида битирувчиларнинг тайёргарлик даражасига жавоб берадиган олий таълим муассасаларининг бошқарув ходимлари (ректор, проректорлар, ўкув бўлими бошлиги, деканлар ва кафедра мудирлари);

– битирувчиларнинг тайёргарлик даражасини баҳолашни амалга оширувчи Давлат аттестация ва имтиҳон комиссиялари;

– олий таълим муассасасини молиялаштиришни таъминловчи органлар;

– олий таълим тизимини аккредитация ва сифатини назорат қилувчи ваколатли Давлат органлари;

– таълим йўналиши(таркиби)нинг бакалавриат таълим йўналишларидан бирини ихтиёрий танлаш ҳукуқига эга бўлганabituriyentlar ва бошқа манфаатдорлар.

1.2. 5110500-География ўқитиши методикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврининг касбий фаолиятлари таснифи

1.2.1. 5110500-География ўқитиши методикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар касбий фаолиятининг соҳалари:

5110500-География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим йўналиши - умумий ўрта таълим мактаблари, ўрта маҳсус, касб-хунар таълими муассасалари учун бакалавриат таълим йўналиши бўйича педагогик кадр жараёнида фойдаланиладиган фанлар, педагогик

фаолият воситалари, усуллари, методлари;

Ўзбекистон Республикаси Фанлар академияси ва тармоқ илмий-тадқиқот институтларида ҳамда мустақил тадқиқотчи сифатида илмий-педагогик тадқиқот ишлари билан шуғуланиш;

оммавий ахборот воситалари, давлат бошқаруви органлари, бошқа давлат ва нодавлат муассасаларида касбий фаолият юритиш каби комплекс масалалар мажмуасини қамраб олади.

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуклари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

1.2.2. 5110500-География ўқитиши методикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар **касбий фаолияти**нинг объектлари:

- фан, таълим жараёни; ўқитишининг педагогик технологиялари ва методлари;
- фан ва таълимнинг назарий масалалари; ўқитиши методикаси;
- лойиҳалаштириш асосида ўқув жараёнини бошқариш технологиялари, маъруза, амалий ва лаборатория машғулотларини лойиҳалаштириш ҳамда ташкил этиш жараёни, шахсий ва касбий ахборот майдонини шакллантириш жараёни, мактабдан ташқари таълим муассасалари таълим-тарбия жараёни; таълим соҳасидаги муаммолар ва уларнинг ечимларини топишни ташкил этиш жараёни; таълимни бошқариш ва педагогик жараённи ташкил этиш;
- мос ихтисослик бўйича илмий-тадқиқот жараёнлари, маънавий-маърифий тарғибот ишлари жараёни;

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуклари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган қўшимча ва ўзгаришлар муайян таълим йўналишиларининг малака талаблари ва ўқув режсаларини ишлаб чиқшида ҳисобга олинниши назарда тутилади.

5110500-География ўқитиши методикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг **касбий фаолияти** қўйидагиларни қамраб олади:

- умумий ўрта таълим, ўрта маҳсус, касб-хунар таълим тизимида «Табиий географиянинг бошлангич курси», «Материклар ва океанлар табиий географияси», «Ўрта Осиё ва Ўзбекистон табиий географияси», «Ўзбекистон иқтисодий-ижтимоий географияси», «Жаҳон иқтисодий-ижтимоий географияси», «География (Амалий география)», «Амалий география» фанларидан ўрнатилган тартибда дарс бериш;
- умумий ўрта таълим мактаблари, академик лицейлар ва касб-хунар колледжларидан ташқари муассасаларда тарбиячи бўлиб ишлаш;
- таълим тизимида кабинет мудири, методист ва унга тенглаштирилган лавозимларда ишлаш;
- табиий, ижтимоий-гуманитар фанлар йўналишидаги илмий-тадқиқот ташкилотларида кичик илмий ходим бўлиб ишлаш;
- ўрта, ўрта маҳсус, касб-хунар таълим тизимида маънавий-маърифий соҳаларда ишлаш;
- ишлаб чиқарни соҳасида компьютер технологиялари, касбий таълим педагогикаси ва технологияси, ўқитишининг дидактик воситалари, таълимнинг электрон воситаларини ишлаб чиқши ва амалиётга жорий этиши.

1.2.3. 5110500-География ўқитиши методикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврлар **касбий фаолиятларининг турлари**

- педагогик;
- илмий-тадқиқот;
- маънавий-маърифий;
- ташкилий-бошқарув;

Йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида қўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Бакалавр тайёрланадиган касбий фаолиятларининг муайян турлари таълим жараёнининг манфаатдор иштирокчилари билан ҳамкорликда олий таълим муассасаси томонидан аниқланади.

1.2.4. Таълим йўналиши бакалаврларнинг касбий мослашув имкониятлари:

Битирувчилар касбий қайта тайёрлашдан ўтгандан кейин олий, умумий ўрта таълим, ўрта маҳсус ва касб-хунар таълим муассасаларида таълимнинг ваколатли бошқарув органлари томонидан аниқланадиган турдош (соҳага мос) фанларни ўқитиш имкониятига эга бўлади.

1.2.5. Таълимни давом эттириш имкониятлари

5110500-География ўқитиши методикаси таълим йўналиши бўйича бакалавр 5A110501-Аниқ ва табиий фанларни ўқитиши методикаси (география) магистратура мутахассислиги бўйича икки йилдан кам бўлмаган муддатда ўқишни давом эттириши мумкин.

Шунингдек, ўрнатилган тартибда мустақил тадқиқотчилик асосида илмий-тадқиқот ишларини олиб бориши мумкин.

2. 5110500-География ўқитиши методикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар

2.1. Бакалаврларнинг тайёргарлик даражасига қўйиладиган умумий талаблар:

Бакалавр:

- фуқаролик жамиятининг долзарб масалаларини билиши, Ўзбекистон ривожлантириши стратегиясига асосланган фаол ҳаётини нуқтаи назарга;
- дунёкаш билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;
- Ватан тарихи ва географиясини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний қадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиқлол гоясига асосланган фаол ҳаётини нуқтаи назарга эга бўлиши;
- табиат ва жамиятда кечётган жараён ва ҳодисалар ҳақида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;
- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф муҳитга муносабатини белгиловчи ҳуқуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид хужжатлар ва ишлар моҳиятини тушуниши, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурий билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда ҳаётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;
- ахборот йиғиш, сақлаш, қайта ишлаш ва улардан фойдаланиш усуулларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қила олиши;
- тегишли бакалавриат йўналиши бўйича рақоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлани ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;

- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти түғрисида илмий тассаввур ҳамда әзбектіктерге, үзини жисмоний чиниқтириш үкув ва күникмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналишлари бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;
- тегишли бакалавриат йўналишлари доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;
- кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида қўшимча касб таълими олиш учун тайёрланаидилар.

2.2. 5110500-География ўқитиши методикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига қўйиладиган малака талаблари

Ташкилий-бошқарув фаолиятда:

педагогик ва ахборот технологиялардан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизmlарини ишлаб чиқиш;

атроф-муҳитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;

жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошқариш; фикрлар ҳар хил бўлган шароитда тўғри қарор қабул қилиш;

бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш;

таълим мазмунини белгилаш тамоиллари ва мезонларига риоя этиш, ўкув материалларини танлаш ва тизимлаштиришга доир замонавий ёндашувларни ҳисобга олиш, ўкув материалларини моделлаштириш;

яхлит педагогик жараённинг умумий қонун, қонуният ва тамоилларига амал қилиш, таълим-тарбия жараёнида гносеологик, ташкилий, психологик, дидактик, социологик ва кибернетик қонуниятларнинг уйғулигига эришиш;

таълим-тарбия жараёни таркибий қисмлари (мақсад, натижа, мазмун, шакл, метод ва восита)нинг ўзаро алоқадорлиги ва умумийлигини ҳисобга олиш;

таълим-тарбия жараёни ташкил этишнинг асосий ва ёрдамчи шаклларидан унумли фойдаланиш; ўкувчиларнинг бўш вақтини самарали ташкил этиш ва ўтказиш;

таълим-тарбиянинг хилма-хил методларини, замонавий педагогик технологияларни оқилона танлай олиш, ижодий ёндашув асосида метод ва технологияларнинг миллий менталитетга мослигини таъминлаш қобилиятларига эга бўлиши керак.

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда таълим йўналишларидаги фанлар ва уларни ўқитиш методикасига оид мавзуларда тадқиқот олиб бориш;

интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;

таълим йўналишларидаги фанларга оид илмий тўпламлар, маҳаллий ва чет эл илмий-тадқиқот ютуқларини ўрганиш;

илмий-тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга оширишда қатнашиш;

маълумотларни жамлап, қайта тайёрлаш, мавзу бўйича илмий маълумотларни тизимли таҳлил қилиш;

тадқиқот натижалари ва ишланмаларини татбиқ этиш қобилиятларига эга бўлиши керак.

Маънавий-маърифий фаолиятида:

маънавий-маърифий ишларни режалаштира олиши, уни ташкил этиш методикасини эгаллаш, ўкувчилар онгига миллий истиқбол гоясини сингдириш;

ўкувчиларда мағкуравий ва ахборот хуружларига қарши иммунитетни юзага келтириш метод ва технологияларини билиши;

глобаллашув шароитида кечётган жараёнларда ахборот коммуникация технологияларининг ўрни ва таъсири ҳақида тушунтириш ишларини олиб бориш;

маҳаллаларда маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича индивидуал сұхбат ўтказиш;

миллий урф-одат ва маросимларни ўтказишида, умуминсоний қадриятлар, меҳрмурувват, бағрикенглик, ватанпарварлик, садоқат каби юксак инсоний фазилатларни очиб бериш қобилияtlарига эга бўлиши керак.

3. 5110500 – География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фан дастурлари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар

5110500 – География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилиши ва талабаларнинг қуидаги мажбурий фанлар блокларини ўзлаштиришини назарда тутиши зарур:

Умумметодологик, гуманитар ва табиий-илмий;
умумкасбий;
ихтиносслик;
қўшимча.

Касб фаолияти кўникмаларини эгаллаш учун малака амалиётлари ўтилиши назарда тутилиши шарт.

Ўкув режалар мажбурий ўкув фанлари билан бир қаторда талабалар танлаган фанларни ҳам ўз ичига олиши шарт.

Бакалавриат таълим йўналиши ўкув режаси ва фанлар дастурларини ўзлаштириша талабаларнинг ўкув фанларига оид бир қанча масалалар ва муаммолар бўйича мустақил билим олиши назарда тутилиши лозим.

Назария ва амалиёт яхлитлигини таъминлаш учун талабаларнинг малакавий амалиётлари базавий ташкилот ва кархоналарда ўтказилади.

Бакалавриат таълим йўналиши ўкув режасига мувофиқ равишда якуний давлат аттестацияси билан тугалланиши шарт.

3.1. Ўкув режа фанлари блоклари мазмунига қўйиладиган умумий талаблар Умумметодологик, гуманитар ва табиий-илмий фанлар блоки:

Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги томонидан тасдиқланадиган олий таълимнинг бакалавриат таълим йўналишлари ўкув режаларидағи Умумметодологик, гуманитар ва табиий-илмий фанлар блокига қўйиладиган умумий талаблар асосида белгиланади.

умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими билан узвийлик ҳамда узлуксизликни инобатга олган ҳолда билишнинг математик усуллари, информатика ҳамда ахборот тўплаш, уларни қайта ишлаш ва узатиш усулларининг жамиятдаги ўрни ва аҳамияти ҳақида олий даражадаги тасаввурларни шакллантириши;

коинотнинг табиий объект эканлиги ва унинг эволюцияси; табиий фанларнинг ўзаро фундаментал бирлиги; замонавий табиий ҳодисаларни тадқиқ этиш концепцияси; табиатдан оқилона фойдаланиш ва инсон фаолиятининг экологик тамойиллари; табиатга путур етказмайдиган технологиялар яратиш истиқболлари ҳақидаги илмий тасаввурларни шакллантириши;

муайян билим соҳаси учун зарур бўлган фундаментал фанларни чуқур ўрганишнинг илмий ва назарий асосларини таъминлаши;

ўқув-тарбиявий жараённинг комплекс хусусиятга эга эканлигини эътиборга олган ҳолда, ахборот технологияларини жорий этишни интегратив ёндашув асосида ташкил этиш малакасини таркиб топтириши;

ўқитишнинг илмийлиги ва кўргазмалилигини таъминлаш мақсадида ахборот технологияларининг мультимедиа имкониятларидан унумли фойдаланишга ўргатиши;

замонавий ахборот технологиялари муҳитида ўқув жараёнларини лойиҳалаштиришда ўқитишни индивидуаллаштириш, интенсивлаштириш ва оптималлаштиришга эришиш малакаларини шакллантириши;

ўқитишнинг самарадорлиги ва натижавийлигини таъминлаш мақсадида, ахборот-коммуникация технологиялари воситаларини тизимли, мантиқий кетма-кетликда қўллаш қобилиятини таркиб топтириши;

интернет воситасида талабаларнинг мустақил ишларини ташкил этиш, веб-квестларни яратиш ҳамда уларни ўқув жараёнига татбиқ этиш малакасини шакллантириши;

математика дунёни билишнинг ўзига хос усули, унинг тушунчалари ва тасаввурларининг умумийлиги ҳақида;

талабаларга бакалавриат таълим йўналишининг назарий ва амалий масалаларини еча олишга етарли бўлган математик аппаратни эгаллаши ва уни қўллашни шакллантириш;

тарбия, жараённада турли ёшдаги болалар ва ўсмирлар организмининг ўзига хос хусусиятларини эътиборга олиш, заарли одатлар, гиёхвандликни олдини олиш, ёшларни оиласи ҳаётга тайёрлашнинг тиббий – гигиеник асослари ҳақида билим, кўникма ва малакаларни шакллантириш;

тарбия жараённада болалар ва ўсмирлар соглигини ҳимоя қилиш, ўрта маҳсус ва касб-хунар коллежлар шарт - шароитлари, жиҳозланиши ва ўқув юкламанинг организмга таъсирини ўрганиш;

бакалаврларни экология ва табиатни муҳофаза қилиш ҳақидаги асосий тушунчалар, экологик муаммолар, бу муоммоловни ўз вактида ижобий ҳал қилиш учун экологик маълумотга эга бўлишлари;

табиат қонунларидан хабардор бўлишлари, табиат билан жамият ўртасидаги узвий боғлиқликнинг туб моҳиятларини англаб етишлари.

Умумкасбий фанлар блоки бўйича:

математик ва табиий-илмий фанлар билан ихтисослик фанлар ўртасида илмий ва назарий боғлиқликни таъминлаши;

ихтисослик фанларни ўрганиш ва чуқур эгаллаш учун зарур бўлган фундаментал умумкасбий билимларни, амалий кўникма ва ўқувларни шакллантириши;

таълим олувчиликнинг умумкасбий маданияти ва интеллектини ривожлантириши;

умумкасбий вазифаларни ҳал этишда фан ва таълимнинг замонавий муаммоларига доир билимлардан фойдаланишга тайёрлаши ҳамда муваффакиятли амалга оширишга доир ахборий-дидактик таъминотни яратиш малакасини таркиб топтириши;

касбий фаолиятнинг илмий соҳасидаги ўзгаришларни англаш, таҳлил этиш, умумлаштириш, аниқ хуносалар қабул қилиш кўникма ва малакаларини шакллантириши;

замонавий таълим ва инновацион тенденцияларни хисобга олган ҳолда, касбий ўз-ўзини ривожлантириш йўналишларини белгилаб бериши;

бирламчи манбалар асосида касбий билимларни ривожлантириш, касбий шаклланиш ва ижтимоийлаштириш имкониятини тақдим этиши;

Моделли тасаввурларни тажриба усуллари ва олинган натижаларни қайта ишлаш ўюрикларига оид билимларни амалда қўллаш кўникмаларини таъминлаши;

психика, шахс, фәолият, мулоқот, билиш жараёнлари, иродавий сифатлар, хиссий ҳолатлар, индивидуал-хусусиятларга доир билим, кўникма ва малакаларни шакллантириш, ҳамда бўлажак педагог мутахассислар тамонидан психик тараққиёт конуниятлари, даврлари, механизмлари, омиллари ва шарт-шароитлари ҳақидаги замонавий илмий билимнинг ўзгаририлишини ташкил этиш;

психологиянинг моҳияти, психика ва онг тушунчалари, психик жараёнлар, ҳолатлар, хусусиятлар, психик ривожланиш ва унинг ўзига хос хусусиятлари, ёш даврлари таснифи, психик тараққиётнинг турли босқичлари учун хос психофизиологик ва психологик хусусиятлар ҳақидаги билимлар билан куроллантириш;

бўлажак ўқитувчиларни замонавий педагогик фанининг назарий-тарихий асослари ва ўқитувчи маҳоратига доир билимлар билан куроллантириш, Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Қонуни ва “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури” талаблари асосида таълим-тарбия жараёнини оқилона ташкил этиш, педагогик меросдан самарали фойдаланиш, реал таълим амалиётида юксак педагогик маҳорат ва ўқитувчи нутқи маданиятини намоён эта олишга ўргатиш;

талабаларни Кадрлар тайёрлаш миллий дастури асосида ўқувчиларни маънавий-ахлоқий тарбиялаш ва таълимни самарали ташкил этишга ўргатиш;

ўқув-тарбия жараёнини самарали бошқариш, ўқув-меъёрий хужжатлар билан ишлаш ҳамда таълим олганликни ташхис этиш қонуният ва тамоиллари билан таништириш;

миллий ва жаҳон педагогик фикрлари тараққиёти билан таништириш ҳамда педагогик меросдан самарали фойдаланиш кўникма ва малакаларини шакллантириш;

глобал доирада таълим тизими ривожланишининг ҳолати, асосий йўналишлари ва қонуниятларини таҳлил этиш, миллий ва худудий ўзига хосликлардаги умумий қўринишларни очиб бериш, халқаро педагогик тажрибанинг ижобий ва салбий жиҳатлари, миллий педагогик маданиятни бойитиш шакл ва методларини аниқлаштириш;

талабаларни ўқитувчи фаолиятида касбий маҳоратнинг тутган ўрни, мазмун-моҳиятига доир назарий билимлар ҳамда педагогик фаолиятнинг турли қўринишларида ўқитувчининг муомала маданияти, оғзаки ва ёзма нутқт маданияти, ўқувчилар билан алоқа ўрнатиш ва мулоқотга кириша олиш методикасини тўлиқ ўзлаштиришларига эришиш лозим.

Ихтисослик фанлар блоки бўйича:

бакалавриат таълим йўналиши бўйича мувофиқ, касб фаолияти соҳаларида эришилган асосий ютуқлар, муаммолар ва уларнинг ривожланиш истиқболлари ҳақида тасаввур ҳосил қилиши;

тегишли бакалавриат таълим йўналиши бўйича маҳсус билимларни, касб фаолияти кўникмалари ва укувларини шакллантириши;

ихтисосликнинг аниқ касбий ва илмий йўналишлари билан таништириш, касб фаолияти хусусиятлари, фаолиятнинг устувор жиҳатлари, малакавий талаб ҳамда эгалланиши зарур бўлган асосий малакаларни таркиб топтириши;

касбий-йўналтирилган талаблар, ижтимоий маданий сифатлар, мутахассисликка хос бўлган сифатлар (касбий йўналганлик, билимдонлиги, касбий лаёқат)ни ривожлантириши;

бўлажак касбий фаолият индивидуал методининг асоси сифатида, ўқув-педагогик ҳаракатларнинг репродуктив ва ижодий усулларини шакллантириш; муҳим касбий сифатларни ривожлантириш, касбий ва шахсий ўзини ривожлантириш эҳтиёжини юзага келтириши;

аниқ педагогик вазиятда маълум масалаларни ажратиб олиш ва уларни ҳал қилиш усули сифатида педагогик тафаккурни ривожлантириши;

талабанинг муайян магистратура мутахассислиги бўйича келгусида таълимни давом эттиришга онгли муносабатда бўлишига кўмаклашни таъминлаши лозим.

Кўшимча фанлар блоки бўйича:

талабаларнинг бакалавриат таълим фанлари бўйича кўшимча равишда чуқур билим олишга бўлган эҳтиёжини қондириши;

мехнат бозорида рақобатбардошликтин таъминлаши ҳамда таълим хизматлари соҳалари ривожини жадаллаштириши;

жамиятни педагогизациялаш шароитида педагогик профилактикани ташкил этиш ва амалга ошириш малакасини таркиб топтириши;

касбий фаолият стратегияси ва тактикасини тұғри танлай олиш, касбий нұқтаи назарнинг барқарорлыгини таъминлаши;

таълим сифатига қўйилаётган талаблар ва меҳнат бозори конъюнктураси тез ўзгараётган шароитда бакалавриат таълим йўналишлари бўйича ўқув режалар ва фанлар дастурларининг мослашувчанлигини таъминлаши лозим.

Танлов фанлари:

Таълим йўналиши бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиққан ҳолда танлов фанларининг таркиби ва уларнинг мазмунига қўйилган талаблар ОТМ Кенгаши томонидан белгиланади.

3.2. 5110500 – География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим йўналиши ўқув режасидаги юклама ҳажми

Барча турдаги аудитория ва аудиториядан ташқари ўқув ишларини ўз ичига олган ўқув юкламасининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 54 соат қилиб белгиланади. Ишлаб чиқаришдан ажралган ҳолда (кундузги) ўқиш шакли учун аудитория маппегулотларининг энг юқори ҳажми ҳафтасига 36 соатгacha қилиб белгиланиши лозим.

Ўқишнинг норматив муддати тўрт йил бўлгани ҳолда ўқув жараёни 204 ҳафта давом этиши зарур.

Ўқув даврининг умумий ҳажми қўйидагича тақсимланади:

- назарий ва амалий таълим – 60,3%;
- аттестация – 9,3 %;
- таътил – 15,7 %;
- малака амалиёти – 11,8 %;
- битирув малакавий иши – 2,9%.

Назарий таълим ҳажми “Гуманитар” билим соҳасига мувофиқ фанлар блоклари бўйича қўйидагича тақсимланади:

гуманитар ва табиий-илмий фанлар	- 23,9 %;
умумкасбий фанлар	- 46,69 %;
иҳтисослик фанлар	- 24,01 %;
қўшимча фанлар	- 5,71%.

Таълим йўналишининг «Умумкасбий фанлар» ёки «Иҳтисослик фанлар» блоки таркибидаги фанларга мос бўлган «Гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар» ва «Математика ва табиий-илмий фанлар» блоки фанлари учун ажратилган ўқув юклама ҳажми мазкур таълим йўналиши ўқув режасининг «Умумкасбий фанлар» ёки «Иҳтисослик фанлар» блоки таркибига ўтказилиши мумкин.

Ўқув иилида таътил даврининг умумий ҳажми 6 - 10 ҳафта қилиб белгиланади.

Илова

5110500 – География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим йўналиши бўйича таълим дастурининг тузилиши

Т.р.	Фанлар блоклари ва блокларининг номлари	Умумий юкламанинг хажми, соатларда
1.00	Умумметодологик, гуманитар ва табиий-илмий фанлар	1580
1.01	Ўзбекистон тарихи	78
1.02	Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси. Фуқаролик жамияти	78
1.03	Фалсафа	128
1.04	Диншунослик	64
1.05	Ўзбек (рус) тили	150
1.06	Хорижий тил	356
1.07	Жисмоний тарбия ва спорт*	128
1.08	Таълимда ахбарот технологиялари	184
1.09	Математика	116
1.10	Физика	104
1.11	Ёш физиологияси ва гигиена	58
1.12	Экология ва табиатни муҳофаза қилиш	58
	<i>Танлов фанлари</i>	78
2.00	Умумкасбий фанлар	3294
2.01	Умумий психология	270
2.02	Умумий педагогика	268
2.03	География ўқитиши методикаси	226
2.04	Умумий ер билими	264
2.05	Геология	224
2.06	Тупрклар географияси	122
2.07	Топография ва картография асослари	214
2.08	Материклар ва океанлар табиий географияси	398
2.09	Ўрта Осиё табиий географияси	226
2.10	Ўзбекистон табиий географияси	238
2.11	Жаҳон мамлакатлари иқтисодий ва ижтимоий географияси	514
2.12	Марказий Осиё иқтисодий ва ижтимоий географияси	132
2.13	Ўзбекистон иқтисодий ва ижтимоий географияси	198
	<i>Танлов фанлари</i>	194
3.00	Ихтисослик фанлари	1388
3.01	Аҳоли географияси ва демографияси	146
3.02	Топонимика	214
3.03	Ўлкашунослик	136
3.04	Транспорт, саноат ва кишлоқ ҳўжалик географияси	136
3.05	География ўқитишида инновацион технологиялар	84
3.06	Табиий географик жараёнлар	102
3.07	Умумий гидрология	108
3.08	Географиядан масала ва машқлар	52
	<i>Танлов фанлари</i>	360
4.00	Қўшимча фанлар	376
		ЖАМИ
	Малакавий амалиёт	1296
	Битирув малакавий иши	324
	Аттестациялар	1026
		ЖАМИ
	ҲАММАСИ	2646
		99234

Библиографик маълумотлар

УДК: 002: 651. 1/7

Гурӯҳ Т 55

ОҚС 01.040.01

Таянч сўзлар:

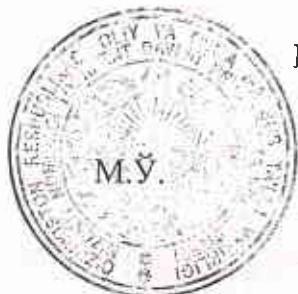
Давлат таълим стандарти, малака талаблари, ўқув режа, компетенция, модуль, касбий фаолият соҳаси, касбий фаолият обьекти, касбий фаолият тури, амалиёт, амалиёт обьекти, кадрлар сифати, юклама, юклама ҳажми.

Ишлаб чиқувчилар, келишилган асосий кадрлар истемолчилари

ИШЛАБ ЧИҚИЛГАН:

Тошкент давлат педагогика университети

Ректор

Ш.Шарипов

2018 йил «6» 08

Ўзбекистон Республикаси Халқ таълими вазирлиги
Республика таълим маркази

Директор

М.Эсанов

2018 йил «6» 08

КЕЛИШИЛГАН:

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ҳузуридаги
Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълим мини
ривожлантириш маркази

M.Ү.

Б.Рахимов

2018 йил «10» 08

Ўзбекистон Республикаси
Олий ва ўрта махсус таълим вазирлигининг
Янги дастурлар ва ўкув адабиётларининг жорий этилишини назорат
килиш Бош бошқармаси

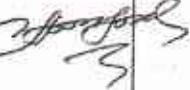
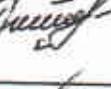
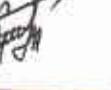
Бошлиқ

С.Ниязбеков

2018 йил «10» 08

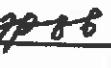
**“5110500-География ўқитиши методикаси” бакалавриат таълим
йўналиши бўйича малака талаблари ва ўкув режасини ишлаб чиқувчи
Ишчи гурӯҳ таркиби**

№	Ишчи гурӯҳ раиси ва аъзоларининг Ф.И.Ш.	Лавозими, илмий даражаси ва унвони, иш жойи	Имзо
1	Ш.С.Шарипов	Раис – Низомий номидаги ТДПУ ректори, п.ф.д.	
2	Д.У.Эргашев	Раис ўринбосари - Низомий номидаги ТДПУ ўкув ишлари бўйича проректор, п.ф.н.	
Аъзолари			
3	Н.Р.Алимкулов	Низомий номидаги ТДПУ “География ўқитиши методикаси” кафедраси мудири, г.ф.н. доцент	
4	И.Х.Абдуллаев	Низомий номидаги ТДПУ “География ўқитиши методикаси” кафедраси доценти, г.ф.н.	
5	Б.Калонов	Навоий ДПИ Нукус ДПИ “География ўқитиши методикаси” кафедраси мудири, г.ф.н.	
6	Р.Гаипова	Нукус ДПИ “География ўқитиши методикаси” кафедраси мудири, г.ф.н.	
7	О.Мухамедов	Жizzах ДПИ “География ўқитиши методикаси” кафедраси мудири, г.ф.н.	
8	Д.Муминов	Кўкон ДПИ “География ўқитиши методикаси” кафедраси доценти, г.ф.н.	
9	П.Курбонов	Карши ДУ “География ўқитиши методикаси” кафедраси мудири, г.ф.н.	

Ректор

Ш.С.Шарипов

М.У.

Ўкув ишлари бўйича проректор Д.У.Эргашев

Декан

К.А.Сапаров

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 3 апрелдаги 5002-сонли топшириги ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июнданги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июнданги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида белгиланган вазифаларни амалга ошириш учун Тошкент давлат педагогика университетида амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича такомиллаштирилган бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларини турдош олий таълим муассасалари билан

КЕЛИШУВ БАЁННОМАСИ

Тошкент ш.

“10, 08 2018 й.

Катнашдилар: Ф.Жўракулов – ЖиззахДПИ ўқув ишлари бўйича проректори, Н.Жўраев - КўконДПИ ўқув ишлари бўйича проректори, Ф.Г.Шарипов – ГулистонДУ ўқув ишлари бўйича проректори, Д.Бойтиллаев – НамангандУ ўқув ишлари бўйича проректори, М.Жумамуротов – НукусДПИ ўқув ишлари бўйича проректори, А.Кўшақов – НавДПИ ўқув ишлари бўйича проректори, Д.Давлетов – Математика ўқитиши методикаси кафедраси мудири, Р.Тургунбаев – Умумий математика кафедраси мудири, С.Турсунов – Информатика ўқитиши методикаси кафедраси мудири, О.Дўстматов - Физика ва астрономия ўқитиши методикаси мудири, О.Искандаров - Кимё ўқитиши методикаси кафедраси мудири в.б., Г.Шахмуррова - Биология ўқитиши методикаси кафедраси мудири, Г.Турсунбоева - Ботаника кафедраси мудири, Н.Алимкулов - География ўқитиши методикаси кафедраси мудири, Д.Маматқулов - Зоология ва анатомия кафедраси мудири, З.Салиева – Педагогика ва умумий психология кафедраси мудири, Н.Халилова – Психология кафедраси мудири, Г.Джанпейсова – Мактабгача таълим методикаси кафедраси мудири, Д.Яқубжонова – Махсус таълим методикаси кафедраси мудири, З.Аҳмедова – Коррекцион педагогика кафедраси мудири, С.Назаров – Инглиз тили назарияси ва ўқитиши методикаси кафедраси мудири в.б., О.Юсупов – Инглиз тили амалий курси кафедраси мудири, О.Латипов - Рус тили ва уни ўқитиши методикаси кафедраси мудири, Ю.Матенова - Рус адабиёти ва уни ўқитиши методикаси кафедраси мудири, О.Рахматуллаева - Ўзбекистон тарихи ва тарих ўқитиши методикаси кафедраси мудири в.б., Н.Жамолов - Миллий гоя ва маънавият асослари кафедраси мудири, К.Туленова – Ижтимоий-иктисодий фанлар кафедраси мудири в.б., Г.Аноркулова – Касб таълими методикаси кафедраси мудири, Д.Маматов – Мехнат таълими ва дизайн кафедраси мудири, Н.Ташимов – Муҳандислик графикаси ва уни ўқитиши методикаси кафедраси мудири, Р.Халилов – Тасвирий санъат ва уни ўқитиши методикаси кафедраси мудири, Л.Набиуллина – Ахборот технологиялари кафедраси мудири, А.Холиков – Бошлангич таълим методикаси кафедраси мудири, У.Раджабов – Жисмоний маданият кафедраси мудири, К.Панжиев – Мусиқа таълими кафедраси мудири ва таклиф этилганлар.

КУН ТАРТИБИ

1. Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 3 апрелдаги 5002-сонли топшириги ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июнданги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июнданги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида белгиланган вазифаларни амалга ошириш бўйича Тошкент давлат педагогика университети ижодий ишчи

гурӯхлари томонидан тайёрланган “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларининг муҳокамаси:

Сўзга чиқди: Д.Эргашев – маълумки, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 3 апрелдаги 5002-сонли топшириғи ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш максадида амалдаги “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича такомиллаштирилган бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларини яратиш зарурияти туғилди. ТДПУнинг ишли гурӯхи ва профессор-ўқитувчилари томонидан, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ишлаб чиқилган. Янги яратилган малака талаблари ҳамда ўқув режаларини ушбу йигилишда муҳокама қилишимиз зарур. Мазкур масала юзасидан ТДПУда олиб борилган ва амалга оширилган ишлар билан батафсил танишиш зарур бўлади.

Эштилди: А.А.Хўжаев – университет ўқув-услубий бўлими томонидан барча кафедра мутахассисларини жалб қилган ҳолда директив хужжатлар асосида 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларини лойихалари қайта ишлаб чиқилди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари университет масъул ходимларидан иборат ишли гурӯхлар томонидан яратилди:

Ш.С.Шарипов	- Тошкент давлат педагогикауниверситети ректори, Ишли гурӯх раиси;
Д.У.Эргашев	- Ўқув ишлари бўйича проректор, раис ўринбосари;
Д.Давлетов	- Математика ўқитиши методикаси кафедраси мудири;
Р.Тургунбаев	- Умумий математика кафедраси мудири;
С.Турсунов	- Информатика ўқитиши методикаси кафедраси мудири;
О.Дўстматов	- Физика ва астрономия ўқитиши методикаси мудири;
О.Искандаров	- Кимё ўқитиши методикаси кафедраси мудири в.б.;
Г.Шахмурова	- Биология ўқитиши методикаси кафедраси мудири;
Г.Турсунбоева	- Ботаника кафедраси мудири;
Н.Алимқулов	- География ўқитиши методикаси кафедраси мудири;
Д.Маматқулов	- Зоология ва анатомия кафедраси мудири;
З.Салиева	- Педагогика ва умумий психология кафедраси мудири;
Н.Халилова	- Психология кафедраси мудири;
Г.Джанпейсова	- Мактабгача таълим методикаси кафедраси мудири;
Д.Якубжонова	- Махсус таълим методикаси кафедраси мудири;
З.Аҳмедова	- Коррекцион педагогика кафедраси мудири;
С.Назаров	- Инглиз тили назарияси ва ўқитиши методикаси кафедраси мудири в.б.;
О.Юсупов	- Инглиз тили амалий курси кафедраси мудири;
О.Латипов	- Рус тили ва уни ўқитиши методикаси кафедраси мудири;
Ю.Матенова	- Рус адабиёти ва уни ўқитиши методикаси кафедраси мудири;
О.Рахматуллаева	- Ўзбекистон тарихи ва тарих ўқитиши методикаси кафедраси мудири в.б.;
Н.Жамолов	- Миллий ғоя ва маънавият асослари кафедраси мудири;
К.Туленова	- Ижтимоий-иктисодий фанлар кафедраси мудири в.б.;

Г.Анорқурова	- Касб таълими методикаси кафедраси мудири;
Д.Маматов	- Мехнат таълими ва дизайн кафедраси мудири;
Н.Ташимов	- Мухандислик графикаси ва уни ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
Р.Халилов	- Тасвирий санъат ва уни ўқитиш методикаси кафедраси мудири;
Л.Набиуллина	- Ахборот технологиялари кафедраси мудири;
А.Холиков	- Бошланғич таълим методикаси кафедраси мудири;
У.Раджабов	- Жисмоний маданият кафедраси мудири;
Қ.Панжиев	- Мусиқа таълими кафедраси мудири;

Кун тартибидаги масала бўйича йигилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Тошкент давлат педагогика университетида ишчи гурӯхлар томонидан тайёрланган **110000-Педагогика таълим соҳаси** бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўкув режалари: “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг қонунлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 3 апрелдаги 5002-сонли топшириғи ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишига қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли карорларида белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хукукий ҳужжатларга ҳамда халқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилганлиги, асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган Олий ва ўрта маҳсус таълим ҳамда Халқ таълими вазирликлари экспертизасидан ўтказилганлиги инобатга олинсин.

2. **110000-Педагогика таълим соҳаси** бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўкув режаларини тайёрлашда турдош ОТМларининг таклифлари ҳисобга олинганлиги таъкидлансин.

3. **110000-Педагогика таълим соҳаси** бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўкув режалари ўрнатилган тартибда тасдиқлатиш учун Вазирлик хузуридаги Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълим министри ривожлантириш марказига топширилсин.

Мажлис раиси

Ш.С.Шарипов

Котиб

А.А.Хўжаев

**Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги
Олий ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими йўналиши
Мувофиқлаштирувчи Кенгаши *Педагогика таълим соҳалари бўйича*
ўқув-услубий бирлашмаси йигилишининг 531-сонли**

БАЁННОМАСИДАН КЎЧИРМА

Тошкент ш.

“14” 08 2018 й.

Қатнашдилар: Бирлашма раиси – Ш.С.Шарипов

Ўқув-услубий бирлашма котиби: А.А.Хўжаев

Аъзолари: - ўқув-услубий бирлашманинг 23 нафар аъзосидан 21 нафари,
таклиф этилганлар 16 нафар.

КУН ТАРТИБИ:

1. Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги Ҳайъат кенгашининг Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 3 апрелдаги 5002-сонли топшириғи ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларida таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида белгиланган вазифаларнинг ижросини таъминлаш мақсадида Тошкент давлат педагогика университетида “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларини муҳокама қилиш ҳамда уларни тасдиқлаш учун тавсия этиш.

Эшитилди: Ўқув-услубий бирлашма раиси Ш.С.Шарипов:

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 3 апрелдаги 5002-сонли топшириғи ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларida таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича кўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида ишчи гурӯҳ аъзолари томонидан, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режаларини таянч олий таълим муассасаси ТДПУнинг ишчи гурӯҳи ва малакали профессор-ўқитувчилари томонидан, “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари такомиллаштирилганлиги ҳақида ахборот берди, уларни муҳокама қилиш ҳамда ушбу такомиллаштирилган малака талаблари ва ўқув режалари ҳақида йигилиш қатнашчиларидан фикр-мулоҳаза ва таклифлар билдиришларини сўради.

Сўзга чикдилар: ЖиззахДПИ ўқув ишлари бўйича проректори Ф.Жўракулов, КўқонДПИ ўқув ишлари бўйича проректори Н.Жўраев, НукусДПИ ўқув ишлари бўйича проректори М.Жумамуротов, НавДПИ ўқув ишлари бўйича проректори А.Кўшақов, университет профессорлари Б.Абдуллаева, Н.Муслимов, доцентлар Н.Алимкулов, З.Салиева, А.Д.Давлетовлар сўзга чиқиб, 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режалари ҳақида ўзларининг фикр-мулоҳазалари ва таклифларини билдирилди.

Эшитилди: Университет ўқув ишлари бўйича проректори Д.Эргашев:

Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 3 апрелдаги 5002-сонли топшириғи ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларida таълим

сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида белгиланган вазифалар ижросини таъминлаш мақсадида ишчи гурӯҳ аъзолари томонидан такомиллаштирилган малака талабларида таълим соҳасини ривожлантиришда рўй берәётган иқтисодий ислоҳатлар тўлалигича ўз аксини топди, олий ва ўрта махсус таълим вазирлигига тасдиқлаш учун тавсия этиш мумкин, - деб фикр билдириди.

“Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”даги 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режсалари республикадаги асосий кадрлар истеъмолчилари бўлган вазирликлар, Ўзбекистон педагогика фанлари илмий-тадқиқот институти ҳамда турдош олий таълим муассасалари билан келишилган, ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун вазирлик қошидаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув услугбий бирлашмалари фаолиятини мувофиқлаштирувчи кенгашга тақдим этилса бўлади.

Кун тартибидаги мазкур масала бўйича йигилишда билдирилган фикр-мулоҳазалар ва таклифлар асосида

ҚАРОР ҚИЛИНДИ:

1. Турдош олий таълим муассасалари (ОТМ) вакилларини ҳамда университет профессор-ўқитувчиларини жалб қилган ҳолда Тошкент давлат педагогика университетида ташкил этилган ижодий ишчи гурӯҳлар томонидан ишлаб чиқилган 110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режсалари Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 3 апрелдаги 5002-сонли топшириғи ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида белгиланган вазифалар асосида ишлаб чиқилганлиги инобатга олинсин.

2. 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича ишлаб чиқилган 110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режсалари ўрнатилган тартибда тасдиқлаш учун турдош ОТМлари манфаатдор вазирликларида экспертизадан ўтказилганлиги таъкидлансан (110000-Педагогика таълим соҳасига кадрлар истеъмолчилари (Олий ва ўрта махсус таълим вазирлиги ва Халқ таълими вазирлиги) томонидан қўйиладиган умумий малака талаблари, “Келишув баённомалари”, “Келишув далолатномалари” билан расмийлаштирилган ва малака талабларга илова қилинади).

3. Экспертиза натижасида мутахассислар томонидан аниқланган камчилик ва таклифлар малака талабларининг яратилишида инобатга олинсин.

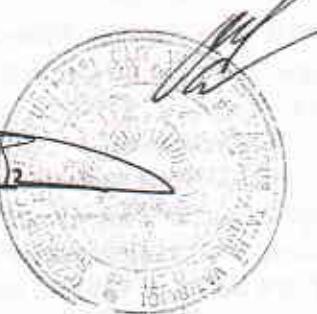
4. 110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ҳамда ўқув режсалари ўрнатилган тартибда тасдиқка тавсия этилиши учун Вазирлик хузуридаги Олий ва ўрта махсус, касб-хунар таълими йўналишлари бўйича ўқув-услубий бирлашмалар фаолиятини Мувофиқлаштирувчи кенгаш муҳокамасига тақдим этилсин.

Бирлашма раиси

Ш.С.Шарипов

Масъул котиб

А.А.Хўжаев

Тошкент давлат педагогика университети 110000-Педагогика таълим соҳаси
бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура
мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб
чиқувчилар ва асосий кадрлар истеъмолчилари ўртасида

КЕЛИШУВ ДАЛОЛАТНОМАСИ

Тошкент ш.

«10 08» 2018 й.

Биз қўйидаги имзо қўювчилар – Республика таълим маркази директори М.Эсанов ва ТДПУ ўкув ишлари бўйича проректори Д.У.Эргашевлар ҳалқ таълими вазирлиги ходимлари ҳамда ТДПУнинг профессор-ўқитувчилари биргаликда “Олий таълим йўналишлари ва мутахассисликлари Классификатори”га мувофиқ 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чиқилганлиги, муҳокама қилинганлиги ҳамда ушбу ишлаб чиқилган малака талаблари ва ўкув режаларининг мазмуни билан танишиб, келишув ҳақида ушбу далолатномани туздик:

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чиқилишида кадрлар истеъмолчилари Ўзбекистон Республикаси Ҳалқ таълими вазирлиги ва Ўзбекистон Республикаси Мактабгача таълим вазирлиги томонидан қўйилган талаблар инобатга олинган.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари “Таълим тўғрисида”, “Кадрлар тайёрлаш миллий дастури тўғрисида”ги Ўзбекистон Республикасининг конунлари, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 3 апрелдаги 5002-сонли топшириги ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишга қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сонли, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатийи ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сонли қарорларида белгиланган вазифалар ва олий таълим соҳасини тартибга солувчи бошқа норматив-хуқукий ҳужжатларга ҳамда ҳалқаро тажрибаларга мувофиқ ишлаб чиқилган.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режалари фан дастурлари ҳамда бошқа ҳужжатларни яратиш учун асос ҳисобланади.

Ишлаб чиқилган 110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талаблари ва ўкув режаларини ўрнатилган тартибда тасдиқка тавсия этилиши мақсадга мувофиқ.

Ўзбекистон Республикаси Ҳалқ таълими
вазирлиги Республика таълим маркази
директори

ТДПУ ўкув ишлари бўйича проректор

М.Эсанов

Д.У.Эргашев

**110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва
магистратура мутахассисликлари малака талабларини ишлаб чиқиша олий
маълумотли кадрлар тайёрлашнинг хорижий тажрибаларидан
фойдаланилганлиги хақида**

МАЪЛУМОТНОМА

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари лойиҳасини ишлаб чиқишида АҚШ, Буок Британия, Германия, Хитой, Халқ Республикаси, Япония, Корея, Белоруссия, Россия ва бошқа хорижий мамлакатлар олий ўқув юртларида педагогика таълим соҳаси учун кадрлар тайёрлаш тажрибасидан фойдаланилди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари лойиҳасини ишлаб чиқишида хорижий мамлакатларда педагогик кадрлар тайёрлаш вақтининг кўп қисми малака амалиётини ўтказишга сарфланиши танқидий таҳлил қилинди.

Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сон, 2017 йил 27 июлдаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сон, 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўқув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўқишган қабул қилиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сон, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сон, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи, Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрга маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўқув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифалар асосида бакалавриат таълим йўналицилари талабаларининг малака амалиётларини ўтказиш муддати 24 ҳафта қилиб белгиланди. Мактабгача таълим йўналиши (3 йиллик) талабаларининг малака амалиётларини ўтказиш муддати 14 ҳафта, ўқиш даври 3 йил қилиб белгиланди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талаблари асосида кадрлар тайёрловчи олий ўкув юртларида бакалавриат талабалари илмий-тадқиқот ишларига жалб этилишини инобатта олиб, малака талабларида илмий-тадқиқот фаолияти ҳам назарда тутилган. Илгор хорижий мамлакатлардаги педагогика таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрловчи олий таълим муассасаларида ўқитиладиган фанлар сонини ва номланишини ҳисобга олиб, ўкув режасида фан блоклари таркиби янгиланди.

Хорижий мамлакатларда олий педагогика таълим соҳаси бўйича кадрлар тайёрловчи таълим муассасаларида талабаларнинг келгуси фаолияти ҳисобга олиниб танлов бўйича фан ўрганиш имконияти берилади, яъни таълимни демократлаштиришни назарда тутишини эътиборга олиб, ушбу **110000-Педагогика таълим соҳаси** бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг ўкув режасидаги танлов фанлари ҳажми олдинги авлод ўкув режасига нисбатан оширилди.

Педагогика таълим соҳаси бўйича маъмур ва илмий-педагогик кадрлар тайёрлашда хорижий тажрибадан келинганиш мақсадида магистратура талабалари малака талабларида маъмурлинишни хорижий илмий ва таълим муассасаларида стажировка ўтказиши

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликлари малака талабларини ишлаб чиқилишига

ТУШУНТИРИШ ХАТИ

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқида: Ўзбекистон Республикаси Президентининг 2017 йил 20 апрелдаги “Олий таълим тизимини янада ривожлантириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-2909-сон, 2017 йил 27 июндаги “Олий маълумотли мутахассислар тайёрлаш сифатини оширишда иқтисодиёт соҳалари ва тармоқларининг иштирокини янада кенгайтириш чора-тадбирлари тўғрисида”ги ПҚ-3151-сон, 2018 йил 4 июндаги “2018/2019 ўкув йилида Ўзбекистон Республикасининг Олий таълим муассасаларига ўкишган қабул килиш тўғрисида”ги ПҚ-3769-сон, 2018 йил 5 июндаги “Олий таълим муассасаларида таълим сифатини ошириш ва уларнинг мамлакатда амалга оширилаётган кенг қамровли ислоҳотларда фаол иштирокини таъминлаш бўйича қўшимча чора-тадбирлар тўғрисида”ги ПҚ-3775-сон, Ўзбекистон Республикаси Президенти Девонининг 2018 йил 4 апрелдаги 5002-сонли топшириғи, Ўзбекистон Республикаси олий ва ўрта маҳсус таълим вазирининг 2018 йил 7 июндаги “Олий таълим муассасаларининг янги 2018/2019 ўкув йилига самарали тайёргарлик кўриш ишларини ташкиллаштириш тўғрисида”ги 504-сонли буйруғида белгиланган вазифалар ижросини таъминлашга асосланилди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқида таълим соҳасининг битирувчиларига кадрлар истеъмолчилари томонидан қўйиладиган малака талаблари ҳисобга олинди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бакалавриат таълим йўналишлари малака талаблари бўйича “Гуманитар ва табиий-илмий фанлар” блоки 20-30%, умумқасбий фанлар блоки 30-50%, ихтисослик фанлар блоки 20-35% ни, қўшимча фанлар блоки 4-6% ни ташкил этди. Шунингдек, магистратура мутахассисликларининг малака талаблари бўйича “Умуммадологик фанлар” блоки 25-30%, “Мутахассислик фанлари” блоки 45-55% ни ташкил этди. Танлов фанлари блоки 15-30% ни ташкил этди ва ўзгартмаган ҳолда қолди.

Ушбу малака талаблари “Кадрлар тайёрлаш миллий дастурӣ”нинг мақсади ва вазифаларига мос, таълим-тарбияга йўналтирилган ҳамда Ўзбекистон Республикаси Президенти, Вазирлар Махкамасининг карор ва фармонларини амалга оширишга йўналтирилган.

Малака талабларини ишлаб чиқида мустақиллик, демократия, бой миллий ва маънавий анъаналар, ҳалқнинг интеллектуал имкониятлари ва умуминсоний қадриятлар тамоиллари ҳисобга олинди.

Малака талаблари асосида таълим олувчиларда чуқур билим, мустақил фикрлаш, юксак қасбий компетентлик шаклланиши таъминланади.

Ушбу малака талаблари ҳалкаро тажриба, техника, технология, фаннинг ривожланиш даражаси ва ютуклари, иқтисодий устуворлик шароитида кадрларга нисбатан ишлаб чиқариш ва амалиёт қўядиган талабларни ҳисобга олган ҳолда яратилди.

Малака талаблари шахснинг ҳар томонлама ривожланишини ҳисобга олган ҳолда узвийлик ва изчиликтининг мужассамлигини таъминлашга қаратилди.

Ўкув юкламасининг оддийдан мураккабга қараб тузилиши натижасида таълим олувчиларнинг қобилиятлари ва эҳтиёжларига кўра таълимни табакалаштириш имкониятлари инобатга олинди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларига тажрибада синовдан ўтган таълим ва ишлаб чиқаришнинг илғор меъёрлари киритилди.

110000-Педагогика таълим соҳаси бўйича бакалавриат таълим йўналишлари ва магистратура мутахассисликларининг малака талабларини ишлаб чиқида мамлакат ижтимоий-иктисодий тараққиётининг истиқболлари, эканит эҳтиёжи, фан, техника, технология ва маданият ютуклари, кадрлар тайёрлаш беронма жаҳон тенденцияларидан келиб чиқиб, иқтисодиёт соҳаларининг модернизациялануви шароитида кадрлар истеъмолчилари талабларини олий таълим мазмунига тезкор жорий этилишига тегишли шароитлар яратилди.

5110500 – География ўқитиши методикаси
 бакалавриат таълим йўналишни ўкув жараёни жадвали ва ўкув режасининг 2017 йилда тасдиқланган ўкув режаси
 билан киёсий-солиштирма жадвали

I. ЎҚУВ ЖАРАЁНИ ЖАДВАЛИ
 2017 – Йилидаги ўкув режа бўйича

Курс	Хафталар												Ўкув жараёни шундан				Хамоитар	
	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май	Июнь	Июль	Август	ЖАҲМИ	Бирор чилинг	Аттестация	Малака амалиёти	Бирор чилинг	
I	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23	24 25 26 27 28 29 30 31	32 33 34 35 36 37 38 39 40 41	42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52									43	37	4	2	9 52	
II					Т Т	А А							М М А А Т Т Т Т Т Т	43	37	4	2	9 52
III					Т Т	А А							М М А А Т Т Т Т Т Т	43	37	4	2	9 52
IV					М М М		Т Т	А А М М М М М М М					А А Т Т Т Т Т Т	43	39	4		9 52
										А Б Б Б Б Д Д Т Т Т			43	23	5	10 5	5 48	
													Жами	172	136	17	14 5	32 204

2018 йил ўкув режа бўйича

Курс	Хафталар												Ўкув жараёни шундан				Хамоитар	
	Сентябрь	Октябрь	Ноябрь	Декабрь	Январь	Февраль	Март	Апрель	Май	Июнь	Июль	Август	ЖАҲМИ	Бирор чилинг	Аттестация	Малака амалиёти	Бирор чилинг	
I	1 2 3 4 5 6 7 8 9 10 11 12 13 14 15 16 17 18 19 20 21 22 23	24 25 26 27 28 29 30 31	32 33 34 35 36 37 38 39 40 41	42 43 44 45 46 47 48 49 50 51 52									М М М А А Т Т Т Т Т Т	46	38	5	3	9 55
II					Т Т	А А							М М М А А Т Т Т Т Т Т	42	34	5	3	9 51
III					Т Т	А А							М М М М М М М М М М	41	32	5	4	9 50
IV					Т Т	А А М М М М М М М М М М	Д Д Б Б Б Б Б Т Т Т						Д Д Б Б Б Б Б Т Т Т	43	19	4	14 6	5 48
													Жами	172	123	19	24 6	32 204

Назарий таълим

M

Аттестация

A

Малака амалиёти

D

Давлат аттестацияси

B

Битириув иши

T

Таътил

Назарий таълим хафталари 9 хафтага, аттестациялар 3 хафтага кискарди, малака амалиёти 7 хафтага кўпайди. Ўкув даврининг келади.

II. ЎҚУВ РЕЖАСИ

2017 йил ўкув режа бўйича

Г/р	Ўкув фанлари, интеграллашган курслар ва блокларнинг номлари	Умумий юклама жамми	Т/р	Ўкув блоклари, фанлар ва фаолият турларининг номлари		Умумий юкламанинг жамми
				Т/р	Номлари	
1.00	Гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар	1102	1.00.	Гуманитар ва табиий-илмий фанлар		1580
1.01	Ўзбекистон тарихи	90	1.01.	Ўзбекистон тарихи		78
1.02	Миллий тоғ: Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси	60	1.02.	Ўзбекистонни ривожлантириш стратегияси. Фукаоролик жамияти		78
1.03	Диншунослик	60	1.03.	Фалсафа		128
1.04	Фалсафа	118	1.04.	Диншунослик		64
1.05	Илтисодиёт назарияси	60	1.05.	Ўзбек (рус) тили		150
1.06	Фукаоролик жамияти	90	1.06.	Хорижий тил		356
1.07	Ўзбек (рус) тили	150	1.07	Жисмоний тарбия ва спорт*		128
1.08	Хорижий тил	356	1.08.	Таълимда ахборот технологиялари		184
1.09	Жисмоний маданият*	118	1.09.	Математика		194
2.00.	Математик ва табиий-илмий фанлар	954	1.10.	Физика		104
2.01	Математика	136	1.11.	Ёш физиологияси ва гигиенаси		58
2.02	Таълимда ахборот технологиялари	270	1.12.	Экология ва табииятни муҳофаза килиш		58
2.03	Физика	68	1.13.	Танлов фанлари		78
2.04	Биогеография	68				
2.05	Ёш физиологияси ва гигиена	68				
2.06	Экология ва табииятни муҳофаза килиш	136				
	Танлов фанлари	208				

3.00	Умумкасбий фанлар	3670	2.00.	Умумкасбий фанлар	3294
3.01	Умумий психология	266	2.01.	Умумий психология	270
3.02	Умумий педагогика	298	2.02.	Умумий педагогика	268
3.03	География ўқитиш методикаси	222	2.03.	География ўқитиш методикаси	226
3.04	Умумий ер билими	310	2.04.	Умумий ер билими	264
3.05	Геология	216	2.05.	Геология	224
3.06	Тупроклар географияси	108	2.06.	Тупроклар географияси	122
3.07	Топография ва картография асослари	216	2.07.	Топография ва картография асослари	214
3.08	Табиий география	728	2.08.	Материклар ва океанлар табиий географияси	398
3.09	Туризм ва рекреацион география	114	2.09.	Ўрта Осиё табиий географияси	226
3.10	Иқтисодий ва ижтимоий география	656	2.10	Ўзбекистон табиий географияси	238
3.11	Картографик инфомрацион тизимлар	114	2.11	Жаҳон мамлакатлари иқтисодий ва ижтимоий географияси	514
3.12	Ахоли географияси ва демография асослари	160	2.12	Маркази икъ Осиё тисодий ва ижтимоий географияси	132
	Танлов фанлари	262	2.13	Ўзбекистон иқтисодий ва ижтимоий географияси	198
4.00	Ихтисослик фанлари	1104	3.00.	Ихтисослик фанлари	1338
4.01	Топонимика	160	3.01.	Ахоли географияси ва демография асослари	146
4.02	Ўлқашуннослик	152	3.02.	Топонимика	214
4.03	Транспорт, саноат ва кишлоп хўжалик географияси	156	3.03.	Ўлқашуннослик	136
4.04	Географияни ўқитишда инновацион технологиялар	126	3.04.	Транспорт, саноат ва кишлоп хўжалик географияси	136
4.05	Табиий географик жараёнлар	102	3.05.	Географияни ўқитишда инновацион технологиялар	84
4.06	Умумий гидрология	102	3.06.	Табиий географик жараёнлар	102
4.07	Географиядан масала ва машқлар	92	3.07.	Умумий гидрология	108
	Танлов фанлари	214	3.08.	Географиядан масала ва машқлар	52
			3.09.	Танлов фанлари	360
5.00	Қўшимча фанлар**	514	4.00.	Қўшимча фанлар**	376
	Жами	7344		ЖАМИ	6588
	Малакавий амалиёт	756		Малака амалиёти	1296
	Битирув малакавий иши	270		Битирув малакавий иши	324
	Аттестациялар	918		Аттестациялар	1026
	Жами	1944		ЖАМИ	2646
	ҲАММАСИ	9288		ҲАММАСИ	9234

“География ва уни ўқитиш методикаси”
кафедраси мудири

Н.Р.Алимкулов

**5110500-География ўқитиши методикаси таълим йўналиши бўйича
бакалаврларнинг тайёргарлик даражаси юзасидан малака талабларига**

беришган

ТАКРИЗ

Таълим соҳасидаги туб ислоҳатларнинг асосий мақсади жаҳон андозалари асосида билимлар бериш ва рақаботбардош кадрлар тайёрлашдан иборатdir. Замон талабларига мос равишда яратилган 5110500-География ўқитиши методикаси таълим йўналиши бўйича 4 йилдан кам бўлмаган давр мобайнида бакалавриат босқичида билим олишни таъминлайдиган малака талабларининг тайёрланиши Республикаизда малакали кадрлар етишириб беришда муҳим аҳамиятга эга.

Мазкур Малака талаблари жаҳон таълим тизимида етакчи мамлакатлар стандартлари ва ўкув режаси тажрибасига асосланиб ишлаб чиқилган. Малака талабларида ўқишининг меъёрий муддати, касбий фаолият соҳаси ва объектларнинг тавсифи, касбий фаолият турлари, касбий фаолиятнинг вазифалари ва таълимни давом эттириш имкониятлари кенг ёритилган.

Бакалаврнинг тайёргарлик даражасига кўйиладиган талабларда Умумметодологик, гуманитар ва табиий-илмий фанларга кўйилган талаблар етарли даражада ёритилган. Умумкасбий фанлар бўйича бериладиган билимларга, фанлар бўйича малака ва кўникма ҳосил қилишга мўлжалланган талаблар ҳам тўғри кўйилган. Бакалавриатнинг таълим дастурларини ўзлаштириш бўйича амалга ошириладиган шароитларга белгиланган талабларда бакалавриатнинг таълим дастурлари ўзлаштирилишига белгиланган умумий талаблар, таълим дастурининг татбиқ этилиши, малакавий амалиётларни ташкил этиш, ўкув жараёнини педагогик кадрлар билан таъминлаш, таълим жараёнини ўкув-услубий ва ахбарот ресурслари билан таъминлаш, ўкув жараёнининг моддий техник базаси бўйича талаблар батафсил баён этилган.

Малака талабларига киритилган фанлар замон талабидан келиб чиқсан холда танланган ва уларга ажратилган соатлар ҳажми ҳам етарли даражада шаклланган. Бундан ташқари ушбу малака талаблари таълимнинг узвийлиги ва фанлараро интеграллашиш талабларига жавоб беринини таъкидлаш лозим.

Ушбу 5110500-География ўқитиши методикаси таълим йўналиши бўйича тайёрланган Малака талаблари ва ўкув режаси замон талабларига жавоб беради ҳамда бакалаврлар тайёрлашда асосий хужжат сифатида қабул қилиш мумкин.

**М.Улугбек номидаги ЎзМУ
“География” кафедраси мудири
г.Ф.д., доцент**

М.Улугбек
 tasdiq qaydasi
 O'z MU "Geografiya" kafedrasiga
 1994, 27.06.18-yil

Жуман

Н.К.Комилова

**5110500 – География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим
йўналишининг малака талабларига**

ТАКРИЗ

5110500 – География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим йўналиши учун яратилган малака талабларини ишлаб чиқишида Ўзбекистон Республикасининг “Таълим тўғрисида”ги Қонуни, “Кадрлар тайёрлап миллий дастури”, Ўзбекистон Республикаси стандартлаш давлат тизимининг асосий қоидалари ва бошқа месъёрий хужжатларнинг асосий таълаблари эътиборга олинган.

Ушбу тайёрлаган малака талабларида бакалаврлар тайёрлашга кўйилган умумий малакавий талаблар, касбий ва ихтисослик бўйич бериладиган билимлар, фанлар бўйича малакава кўнижмалар ҳосил қилишга мўлжаланган талаблар тўғри амалга оширилган. Шунингдек, бакалавриат таълим йўналишининг умумий таъсифи доирасида кўлланиш соҳаси, бакалавриат таълим йўналиши бўйича касбий фаолиятлари тасифи келтирилган, таълим йўналиши бўйича бакалабирларнинг тайёргарлик даражасига куйиладиган умумий талабларда таълим йўналиши бўйича бакалавирларнинг касбий фаолиятларига куйиладиган малака талаблари, таълим йўналиши ўкув режаси фан дастурлари мазмунига куйиладиган умумий талабларда ўкув режа фанлари блоклари мазмунига куйиладиган умумий талаблар ҳамда бакалавриат таълим йўналиши ўкув режасидаги юклама ҳажми келтирилганлиги мутахасислик бўйича курсларнинг мавжудлиги фанлар ўртасидаги узвийликни таъминлашга хизмат қиласи.

Малака талабларини келтирилган таълим йўналиши ўкув режаси ва фанлар дастурлари умумий ўрта ва ўрта маҳсус, касб-хунар таълими билан узлуксизлик ва узвийлик таъминланишини инобатга олган ҳолда ишлаб чиқилган. Малака талабларида амалий хорижий тилни, касбга юналтирилган ахборот технологиялари ва тизимларини ўзлаштирилишини таъминлашга эришиш учун замин яратиш нуқтаи назаридан қайта кўриб чиқилганлиги аҳамиятга эга.

5110500 – География ўқитиши методикаси бакалавриат таълим йўналиши учун ишлаб чиқилган малака талаблари талаб даражасига келтирилган деб хисоблайман.

**Низомий номидаги Тошкент давлат
педагогика университети “География ўқитиши
методикаси” кафедраси доценти,
география фанлари номзоди**

И.Х.Абдуллаев

Ўзбекистон Республикаси Олий ва Ўрта маҳсус таълим вазирлигининг Тошкент давлат педагогика университети бакалавриат таълим йўналишлари учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчилигининг бакалавриат таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака (касбий компетентлик) талаблари

Бакалавриат таълим йўналиши		Бакалавриат таълим йўналишлари учун янгидан яратиладиган малака талабларига киритиладиган кадрлар истеъмолчилигининг бакалавриат таълим йўналиши битирувчилари касбий фаолиятларига қўйиладиган умумий малака (касбий компетентлик) талаблари
Шифри	Номи	
5110500	География ўқитиш методикаси	<p>Касбий фаолиятнинг соҳалари:</p> <ul style="list-style-type: none"> - умумий ўрта таълим, ўрта маҳсус, қасб-хунар таълим тизимида «Табиий географиянинг бошланғич курси», «Материклар ва океанлар табиий географияси», «Ўрта Осиё ва Ўзбекистон табиий географияси», «Ўзбекистон иқтисодий-ижтимоий географияси», «Жаҳон иқтисодий-ижтимоий географияси», «География (Амалий география)», «Амалий география» фанларидан ўрнатилган тартибда дарс бериш; - умумий ўрта таълим мактаблари, академик лицейлар ва қасб-хунар коллежларидан ташқари муассасаларда тарбиячи бўлиб ишлаш; таълим тизимида кабинет мудири, методист ва унга тенглаштирилган лавозимларда ишлаш; табиий, ижтимоий-гуманитар фанлар йўналишидаги илмий-тадқиқот ташкилотларида кичик илмий ходим бўлиб ишлаш; ўрта, ўрта маҳсус, қасб-хунар таълим тизимида маънавий-маърифий соҳаларда ишлаш; - ишлаб чиқариш соҳасида компьютер технологиялари, қасбий таълим педагогикаси ва технологияси, ўқитишнинг дидактик воситалари, таълимнинг электрон воситаларини ишлаб чиқиш ва амалиётга жорий этиш. <p>Касбий фаолиятнинг обьектлари:</p> <p>фан, таълим жараёни; ўқитишнинг педагогик технологиялари ва методлари; фан ва таълимнинг назарий масалалари; фанни ўқитиш методикаси; лойиҳалаштириш асосида ўқув жараёнини бошқариш технологиялари, маъруза, амалий ва лаборатория машғулотларини лойиҳалаштириш хамда ташкил этиш жараёни, шахсий ва қасбий ахборот майдонини шакллантириш жараёни, мактабдан ташқари таълим муассасалари таълим-тарбия жараёни; таълим соҳасидаги муаммолар ва уларнинг ечимларини топишни ташкил этиш жараёни; таълимни бошқариш ва педагогик жараённи ташкил этиш; мос ихтисослик бўйича илмий-тадқиқот жараёнлари, маънавий-маърифий тарғибот ишлари жараёнини ўз ичига олади.</p> <p>Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуклари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан холда бакалаврларнинг қасбий фаолият соҳаларида кўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин. Бўлиши мумкин бўлган кўшимча ва ўзгаришлар муайян таълим йўналишиларининг малака талаблари ва ўкув режаларини ишлаб чиқиша ҳисобга олиниши назарда тутилади.</p>

Касбий фаолиятнинг турлари:

- педагогик;
- илмий-тадқиқот;
- маънавий-маърифий;
- ташкилий-бошқарув;

Йўналиш бўйича фан, техника ва технологияларнинг замонавий ютуқлари, кадрлар буюртмачилари талабларидан келиб чиқсан ҳолда бакалаврларнинг касбий фаолият соҳаларида кўшимча ва ўзгаришлар бўлиши мумкин.

Касбий фаолиятнинг умумий малака талаблари:

- фуқаролик жамиятининг долзарб масалаларини билиши, Ўзбекистон ривожлантириш стратегиясига асосланган фаол ҳёттий нұқтаи назарга;
- дунёқарашиб билан боғлиқ тизимли билимларга эга бўлиши; гуманитар ва ижтимоий-иктисодий фанлар асосларини, жорий давлат сиёсатининг долзарб масалаларини билиши, ижтимоий муаммолар ва жараёнларни мустақил таҳлил қила олиши;
- Ватан тарихи ва географиясини билиши, маънавий миллий ва умуминсоний қадриятлар масалалари юзасидан ўз фикрини баён қила олиши ва илмий асослай билиши, миллий истиқлол ғоясига асосланган фаол ҳёттий нұқтаи назарга эга бўлиши;
- табиат ва жамиятда кечётган жараён ва ҳодисалар хакида яхлит тасаввурга эга бўлиши, табиат ва жамият ривожланиши ҳақидаги билимларни эгаллаши ҳамда улардан замонавий илмий асосларда ҳётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;
- инсоннинг бошқа инсонга, жамиятга ва атроф мұхитта муносабатини белгиловчи хукуқий ҳамда маънавий мезонларни билиши, касб фаолиятида уларни ҳисобга ола билиши;
- хорижий тиллардан бирида касбий фаолиятига оид хужжатлар ва ишлар мөхиятини тушуниши, табиий илмий фанлар бўйича касбий фаолияти доирасида зарурӣ билимларга эга бўлиши ҳамда улардан замонавий илмий асосда ҳётда ва ўз касб фаолиятида фойдалана билиши;
- ахборот йиғиш, саклаш, қайта ишлап ва улардан фойдаланиш усууларини эгаллаган бўлиши, ўз касб фаолиятида мустақил асосланган қарорлар қабул қила олиши;
- тегишли бакалавриат йўналиши бўйича рақоботбардош умумкасбий тайёргарликка эга бўлиши;
- янги билимларни мустақил эгаллай билиши, ўз устида ишлапши ва меҳнат фаолиятини илмий асосда ташкил қила олиши;
- соғлом турмуш тарзи ва унга амал қилиш зарурияти тўғрисида илмий тассаввур ҳамда эътиқодга, ўзини жисмоний чиниқтириш укув ва кўникмаларига эга бўлиши лозим.

Бакалавр:

- таълим йўналишлари бўйича олий маълумотли шахслар эгаллаши лозим бўлган лавозимларда мустақил ишлашга;

• тегишли бакалавриат йўналишлари доирасида танланган мутахассислик бўйича магистратурада олий таълимни давом эттиришга;

• кадрларни қайта тайёрлаш ва малака ошириш тизимида кўшимча касб таълими олиш учун тайёрланадилар.

2.2. 5110500-География ўқитиши методикаси таълим йўналиши бўйича бакалаврларнинг касбий фаолиятларига кўйиладиган малака талаблари

Таълим мазмунини белгилаш тамойиллари ва мезонларига риоя этиш, ўқув материалларини танлаш ва тизимлаштиришга доир замонавий ёндашувларни ҳисобга олиш, ўқув материалларини моделлаштириш;

яхлит педагогик жараённинг умумий қонун, қонуният ва тамойилларига амал қилиш, таълим-тарбия жараёнида гносеологик, ташкилий, психологик, дидактик, социологик ва кибернетик қонуниятларнинг уйғунлигига эришиш;

таълим-тарбия жараёни таркибий қисмлари (мақсад, натижа, мазмун, шакл, метод ва восита)нинг ўзаро алоқадорлиги ва умумийлигини ҳисобга олиш;

таълим-тарбия жараёнини ташкил этишининг асосий ва ёрдамчи шаклларидан унумли фойдаланиш, талабаларнинг бўш вактини самарали ташкил этиш ва ўтказиш;

таълим-тарбиянинг хилма-хил методларини, замонавий педагогик технологияларни оқилона танлай олиш, ижодий ёндашув асосида метод ва технологияларнинг миллый менталитетга мослигини **таъминлаш қобилиятларига эга бўлиши керак**.

Илмий-тадқиқот фаолиятида:

илмий-тадқиқот институтлари ва илмий марказларда таълим йўналишларидаги фанлар ва уларни ўқитиши методикасига оид мавзуларда тадқиқот олиб бориш;

интернет тармоғида энг янги илмий ютуқлар ҳақидаги маълумотларни мақсадга йўналган ҳолда қидириш ва топиш;

таълим йўналишларидаги фанларга оид илмий тўпламлар, маҳаллий ва чет эл илмий-тадқиқот ютуқларини ўрганиш;

илмий-тадқиқот ишланмаларини тайёрлаш, соҳа адабиётлари экспертизасини амалга оширишда катнашиш;

маълумотларни жамлаш, қайта тайёрлаш, мавзу бўйича илмий маълумотларни тизимли таҳлил қилиш;

тадқиқот натижалари ва ишланмаларини татбиқ этиш **қобилиятларига эга бўлиши керак**.

Маънавий-маърифий фаолиятида:

маънавий-маърифий ишларни режалаштира олиши, уни ташкил этиш методикасини эгаллаш, ўқувчилар онгига миллый истиқлол тоғасини сингдириш;

ўқувчиларда мафкуравий ва ахборот хуружларига қарши иммунитетни юзага келтириш метод ва технологияларини билиши;

глобаллашув шароитида кечётган жараёнларда ахборот коммуникация технологияларининг ўрни ва таъсири ҳақида тушунтириш ишларини олиб бориш;

маҳаллаларда маънавий-ахлоқий тарбия масалалари бўйича индивидуал сұхбат ўтказилиши;

миллий урф-одат ва маросимларни ўтказишида, умуминсоний қадриятлар, меҳр-мурувват, бағрикенглик, ватанпарварлик, садоқат каби юксак инсоний фазилатларни очиб бериш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

Ташкилий-бошқарув фаолиятда:

педагогик ва ахборот технологиялардан фойдаланган ҳолда ишлаб чиқариш жараёнлари мониторинги ва сифатини баҳолаш механизмларини ишлаб чиқиш;

атроф-мухитни муҳофаза қилиш ва меҳнат хавфсизлиги талабларига мос келиши борасида ишлаб чиқариш жараёнларини назорат қилиш;

жамоада ижтимоий ва маънавий-маърифий ишларни ташкил этиш ва бошқариш;

фикрлар ҳар хил бўлган шароитда тўғри қарор қабул қилиш;

бажараётган фаолияти бўйича иш режасини тузиш, назорат қилиш ва амалга оширилган ишнинг натижаларини баҳолаш;

таълим мазмунини белгилаш тамойиллари ва мезонларига риоя этиш, ўкув материалларини танлаш ва тизимлаштиришга доир замонавий ёндашувларни ҳисобга олиш, ўкув материалларини моделлаштириш;

яхлит педагогик жараённинг умумий қонун, қонуният ва тамойилларига амал қилиш, таълим-тарбия жараёнида гносеологик, ташкилий, психологик, дидактик, социологик ва кибернетик қонуниятларининг уйғунлигига эришиш;

таълим-тарбия жараёни-таркибий қисмлари (мақсад, натижа, мазмун, шакл, метод ва восита)нинг ўзаро алоқадорлиги ва умумийлигини ҳисобга олиш;

таълим-тарбия жараёнини ташкил этишнинг асосий ва ёрдамчи шаклларидан унумли фойдаланиш; ўқувчиларнинг бўш вақтини самарали ташкил этиш ва ўтказиш;

таълим-тарбиянинг хилма-хил методларини, замонавий педагогик технологияларни оқилона танлай олиш, ижодий ёндашув асосида метод ва технологияларнинг миллий менталитетга мослигини таъминлаш **қобилиятларига эга бўлиши керак.**

“География ва уни ўқитиши методикаси”
кафедраси мудири

Н.Р.Алимкулов

**«5110500-География ўқитиши методикаси» бакалавриат таълим йўналиши бўйича
малака талабининг халқаро миқёсидаги бошқа таълим йўналишлари малака
талаблари билан қиёсий таққослаш**

Бакалавриатурада таълим жараёнининг умумий кўрсаткичлари

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (бакалавриатура)	Жанубий Корея Республикаси (бакалавриатура)	Германия (бакалавриатура)
1	Бошланиши	Умумтаълим мактаблари, академик лицей ва касб-хунар коллежларидан сўнг	Ўрта мактабни битиргандан сўнг	Ўрта мактабни битиргандан сўнг
2	Давомийлиги	4 йил	4 йил	4 йил
3	Таълим олувчилар сони	25-30	20	20
4	Ўтиш жойлари	Таълим муассасаларининг илмий тадқиқот бўлимларида, илмий тадқиқот институтларида, илмий муассасалар ва ўкув юртларининг тадқиқот бўлимларида ўтказилади	Университетга ҳомийлик қиласидан институтларда	Университет кафедрасида талабаларнинг йўналиши ва илмий тадқиқот мавзуларига таалуқли бўлган институтларда
5	Таълим берувчилар	Университетда фаолият юритаётган профессор-ўқитувчилар	Университетда фаолият юритаётган илмий унвонг эга бўлган малакали ўқитувчилар ва хорижий мутахассислар жалб этилади	Университетда фаолият юритаётган илмий унвонга эга бўлган соҳа мутахассислари ва хорижий мутахассислар жалб этилади
6	Таълим жараёнини кузатиш ва назорат қилиш	Ўзбекистон Республикаси Олий ва ўрта маҳсус таълим вазирлиги, ДТМ, кафедра мудири, бириктирилган бошқа ўқитувчилар	Факультет раҳбарияти ва тегишли кафедра мудиrlари ва ўқитувчилар	Факультет деканати, кафедра мудирлари, профессор-ўқитувчи ўзига бириктирилган талабалар билан индивидуал тарзда фаолият юритади

Бакалавриатурада таълим жараёнининг таркиби

№	Таълим жараёни	Ўзбекистон Республикаси (бакалавриатура)	Жанубий Корея Республикаси (бакалавриатура)	Германия (бакалавриатура)
1	Назарий таълим	Кафедрадаги ўқитувчилар томонидан назарий билимлар талабаларга берилади	Асосан талабалар ўзларининг йўналишлари бўйича профессор-ўқитувчиларнинг маъruzalariга киради	Асосий қисми факультетда маъруза курслари кўринишида ўтказилади
2	Амалий	Таълим муассасасида	Университет кафедралари қошидаги маҳсус лабораторияларда	Таълим муассасасида ва университет кафедралари

				қонидаги махсус лабораторияларда
3	Илмий-тадқиқот ишлари	Бакалавриатурада таълим олувчилар танланган мавзуси бўйича битирув малакавий ишини асосан кафедра шароитида амалга оширади, кафедра ёки бошқа кафедра профессор-ўқитувчилари (маслаҳатчи) илмий раҳбар этиб тайинланади. Илмий изланиш давомида илмий мақолалар, тезислар ёзиш, республика ва халқаро илмий анжуманларда иштирок этиш ва маъруза килиш билан шуғулланади	Илмий иш бўйича кафедра ёки ўзининг мавзуси бўйича бошқа мутахассис билан турли институтларда амалга оширилади. Бакалавриатда ўқиш жараёнида илмий раҳбар тайинланади	Кафедра профессор-ўқитувчилари раҳбарлигига илмий дастурлар доирасида тадқиқот ишлари амалга оширилади. Илмий иш давомида рефератлар тақдим килиши, конференцияларда иштирок қилиши ва илмий иш мавзуси бўйича журнالга мақола ёзиши мумкин
4	Мустақил таълим	Талабалар назарий машғулотлар, амалий кўникмалар ва илмий ишлари бўйича асосий база ва бошқа таълим муассасаларида яратилган шароитлардан (тарқатма материаллар, кутубхона, интернет тармоғи ва бошқа) фойдаланган ҳолда ўз билимларини оширишлари мумкин.	Талабалар турли мавзуларда мустақил изланадилар ва семестрлар якунида хulosаларини профессор-ўқитувчиларга тақдим этадилар (мақола, тақдимот)	Талабалар мустақил таълимда журналларга камда 2-3 мақола ёзадилар. Мослаҳтирилган барчá шартшароитлардан кент фойдаланишлари мумкин.
5	Таълим жараёнида баҳолаш	Талабаларнинг назарий ва амалий кўникмалар ва илмий ишлари бўйича билимларини баҳолаш бакалавриатда жорий, оралиқ, якуний баҳо кўринишида ва ҳар ярим йиллик ва йиллик аттестация кўринишида амалга оширилади. Якуний давлат имтиҳон саволлари оғзаки, ёзма, тест кўринишида ва амалий кўникмаларни намойиш этиш кўринишида талаб қилинади.	Семестрлар давомида асосий фанлардан белгиланган амалий, семинар машғулотлари орқали кредит йигиб борадилар	Талабаларнинг жорий билими, компетенцияси ва ўзлаштириши оралиқ тест саволлари орқали, билимларни даврий оғзаки кўринишида текпирлиш, цикллар бўйича ҳар ярим йилда ёзма тест кўринишида амалга оширилади.

Бакалавриатурада таълим жараёнининг мазмуни ва давомийлиги

Ўзбекистон Республикаси ТДПУ	Муддати	Германия Тюбинген университети	Муддати	Буюк Британия Кембридж университети	Муддати
Экология ва табиатни	3-семестр	Ландшафтлар экологияси,	6-семестр	Жамият, атроф-муҳит	6-семестр

мухофаза килиш		Атроф-мухит ўзгариши		ва барқарор ривожланиш	
География ўқитиш методикаси	6-7- семестр	Методологик география	1-семестр	География ўқитиш методлари, Статистик методлар, Географик маълумотлар билинчлилари билинчлилари	1-семестр
Умумий ер билими	1-2- семестр	Ер ҳақидаги билимлар	2-3- семестр	Иқлим ва атмосферадаги жараёнлар	2-3- семестр
Геология	1-2- семестр	Геология	1-3- семестр	Тўртламчи давр атроф- мухит ўзгариши, Тўртламчи давр музликлари	1-3 семестр
Тупроқлар географияси	1-2- семестр	Тупроқлар географияси	3-семестр	Тупроқ ҳақида билимлар, Тупроқ ва сув ресурслари	3-семестр
Топография ва картография асослари	1-2- семестр	Топография ва статистика	4-5- семестр	Картография ва географик информацион тизимлар, Дистанцион зондлаш	4-5- семестр
Материклар ва океанлар табиий географияси	3-4-5- семестр	Глобал табиий география	1-семестр	Табиий география, Океанлар табиий географияси	1-2- семестр
Ўрта Осиё табиий географияси	5-6 семестр	Минтақалар табиий географияси	2-семестр	Минтақалар табиий географияси	2-семестр
Узбекистон табиий географияси	7-семестр	Регионал география	3-семестр	Регионал география	3-семестр
Жаҳон мамлакатлари иқтисодий ва ижтимоий географияси	4-5-6-7- семестр	Иқтисодий география	4-семестр	Геосиёсат ва сиёсий география	4-семестр
Марказий Осиё иқтисодий ва ижтимоий географияси	5-6- семестр	Ижтимоий география	5-семестр	Глобал география ва урбанизация	5-семестр

Ўзбекистон иқтисодий ва ижтимоий географияси	7-семестр	Регионал ижтимоий география	5-семестр	Регионал ижтимоий география	5-семестр
Аҳоли географияси ва демографияси	3-4-семестр	Аҳоли ва ижтимоий география	3-семестр	Географик билим, геосиёсат ва экспертиза	6-8-семестр
Топонимика	6-7-семестр 7-семестр	Географик маданият	2-семестр	Регионлар маданияти	2-семестр
Ўлкашунослик	7-семестр	Ўлкашунослик ва туризм	5-семестр	Регионлар ва социал бошқарув	1-2-семестр
Транспорт, саноат ва қишлоқ хўжалик географияси	3-семестр	Саноат географияси	6-8-семестр	Географик билим, геосиёсат ва экспертиза	6-8-семестр
Географияни ўқитишида инновацион технологиялар	4-семестр	Географияда инновацион технологиялар	6-8-семестр	Географияда инновацион технологиялар	6-8-семестр
Табиий географик жараёнлар	3-семестр	Гляциал жараёнлар,	2-семестр	Вулканология	3-семестр
Умумий гидрология	4-семестр	Гидрология	5-семестр	Гидрология	5-семестр
Географиядан масала ва машқлар	4-семестр	Географик амалий машғулот	6-семестр	Географияда амалий машғулот	6-семестр

Изоҳ: “География ўқитиши методикаси” бакалавр таълим йўналиши юзасидан, бирламчи манбаларга суюнган ҳолда, инновацион ва фундаментал тадқиқотлар олиб бориш, соҳанинг назарий ва амалий муаммоларни билиш, ҳозирги кунда ўқитишининг долзарб йўналишларини амалиётга тагбиқ этишни, доимий изланишни, таҳлил қилиш ва мукаммаллаштиришни талаб қилади. Юқоридаги маълумотларга асосан шуни айтиш мумкинки, давлатимизда яратилаётган “География ўқитиши методикаси” таълим йўналиши малака талаблари жаҳон андозаларига мос равишда бўлиб, бошқа давлатларнинг таълим дастурларига ўхшаш томонлари ҳамда ўзига хос хусусиятлари билан ажralиб туради.

“География ва уни ўқитиши методикаси”
кафедраси мудири

Н.Р.Алимкулов